

DELA VSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1—Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2:25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 78.

Sreda 28. septembra 1927.

Leto II.

Štukelj:

Pogum.

Sodrug! Govoré in pišejo o zadnjih volitvah, ki so nam podale razmerje sil v delavskem in meščanskem taboru. Vzpričo vsega, kar čujem in berem, naj povem še jaz nekaj.

Med našimi sodrug! se je udomčila navada, da preradi »jamrajo«. Starejši so zaljubljeni v predvojno gibanje, mlajši se pa radi zasanjajo v 1919-20. leto. Oboji naj bi se zaveda li tega, da se današnja položaja ne da in ne sme meriti po minulih razmerah. Prvim bodi povedano, da je današnje gibanje kljub vsem povojnim slabostim že daleč presegló predvojni pokret. Drugi pa naj uvidijo to, da so bile 1919-20. leta naše številke sicer večje, da je pa danes gibanje že mnogo bolj ustaljeno in preskušeno, kakor je bilo v onih viharnih letih.

Z volilnimi rezultati smo prav lahko zadovoljni v Sloveniji in Bosni — to je tam, kjer se zadnja leta dejansko izvaja politika združevanja delavstva v enotno strokovno, kulturno in politično gibanje. Izjemo pri nas dela le par krajev, kjer ta politika še ni prešla v meso in kri nekaterim sicer najboljšim sodrugom. V Srbiji, kjer tako pri socialistih, kot pri dekalistih in zedinjaših prevladuje profesorska učenost in »politika« dolgih resolucij, se je pa na vseh treh listih zbralo zelo malo glasov. Mislim, da je potrebno, da se to pove javno vsem srbskim sodrugom.

Zanimalo bo vse, ako jim povem, kako mislijo inozemski sodrug! o naših volilnih rezultatih. Ne navajam uradnih brzojavk, čestitik in član-

kov. Naj navedem samo nekaj besedi iz pisma, ki mi ga je osebno pisal s. Newole, vodja avstrijske delegacije na letošnjem vsedelavskem zletu v Ljubljani. On pravi:

»Mislim, da ste v danih razmerah dosegli najboljši rezultat, da boljšega niste mogli. Upam, da se bo gibanje polagoma konsolidiralo. Saj vsi tako goreče srimite za tem. Volilne številke so v resnici zelo razveseljive. Ako marksistično gledamo, skloh ni bilo pričakovati drugih rezultatov.«

To piše odlični član avstrijske socialne demokracije, ki ima milijone glasov!

Nimamo torej nobenega razloga, da »jamramo« in vzbujamo stare spomine. Od skupnega sodelovanja socialistov in zedinjašev izpred volitev v Delavsko zbornico dalje dosegamo same uspehe povsod, kjer delamo vzajemno in zvesto svoji politiki.

V nedeljo bomo absolvirali še ljubljanske občinske volitve, pri katerih trdno upam, da bomo dosegli lep napredek napram volitvam 11. septembra.

Potem pa se vrzimo na složno duhovno in organizacijsko delo! Skupna konferenca SSJ in Zedinjenja naj da vzpodbude in delovnih smernic vsem zaupnikom širom Slovenije — in iz sedanjih 9000 glasov bomo napravili 9000 članov skupne stranke. Teh 9000 članov nam bo pridobilo nadaljnjih 9000 glasov.

Samo poguma, volje, pridnosti, podrobnega dela in revolucionarnega navdušenja nam je treba.

Meščanska politika.

Naš delavski razred se pravzaprav malo briga, kako si bodo zastopniki jugoslovanskih buržuaznih strank porazdelili korita v vladi. Ali bodo vladali Vukičević—Korošec—Davidović, ali takozvani na novo pečeni »nacionalni blok«, v katerega naj bi se združili vsi znani delavski prijatelji in obznanaši — Pribičević — Žerjavovci ter Radičevci in del Davidovičevcev. Ne enih in drugih se delavski razred ne veseli, ne od enih in drugih nima delavski razred ničesar pričakovati, eni in drugi so mu že vivali z revolverjem in kundakom v glavo pasjo ponižnost in pokorščino.

Naša sveta dolžnost pa je, da svarimo in sicer: Kdo se več ne spominja leta 1919 in 1920?

Takrat je imela Slovenska ljudska stranka svoj posebni dnevnik »Večerni list«, glasilo krščanskih delavcev. O Jezuitu se nigdar ne ve, kaj govori in kaj piše, tako tudi ta jezuitski »Večerni list« je v tisti dobi pisal najrevolucionarnejše članke, hujskal tako, kakor znajo to samo ljudje, ki verujejo v to, da se grehi odpustijo v spovednici. Svojim čitateljem je pripovedoval, da se oni razlikujejo od rdečih komunistov samo po barvi, rekli so: Mi smo črni, vi pa rdeči komunisti; za republiko smo pa vsi. Kakor vedno, kadar se kdo potaplja, se grabi za vsako bilko samo, da bi si rešil življenje. Tako je bilo tudi tedaj, ko je bilo delavstvo dovolj nahujskano od dobro plačanih lažnjivih črnih in rdečih komunistov,

da naj se gremo boriti s pestjo proti dobro oboroženi takratni koncentracijski klerikalni Protičevići vladi. Kako je končal ta neenaki boj na Zaloški cesti, je našim čitateljem itak znano. Krščanska cerkev se ni vedno borila samo z žegnano vodo in rožnim vencem, temveč ona je rabila tudi jeklena in ognjena sredstva, da je uveljavila svoje mračnjastvo. Tako se mora tudi delavstvo zahvaliti za svinčenke Korošec-Protičeve vlade na Zaloški cesti.

Nekaj takega, sodrug!, se pripravljajo tudi sedaj, previdno sicer ali vendar pri drugem našem prijatelju. Ako čitate Pribičevićeve liste, pisane od očeta Obznane in zakona o zaščiti države ali slovenska glasila »Slovenski Narod« ali »Jutro«, tedaj lahko vsakdo opazi prozoren namen teh listov. Na primer: Voditelj SDJ, Svetozar Pribičević se kesa in trka na prvi meka maxima culpa radi sedanje Vukičević—Korošceve vlade (predvsem seveda za to, ker ni on v vladi) ter povdarja, da mu je skrajno no žal, da je glasoval za Obznano in za zakon o zaščiti države. Ta zakon namreč pravi, da se ne sme uporabljati samo v tiste namene, v katere je bil izglasovan (proti delavstvu namreč), nego tudi proti vsaki meščanski stranki, ki je slučajno v opoziciji. Tudi sicer se opaža pri teh listih nekako zblizanje dekalistov in nacionalistov, na primer: Kritika hišnih preiskav pri nekaterih delavcih, nato Gustinčičeva zahvala v »Jutru«. Zatekanje k državnemu pravdnštvu od strani Marcela Žorge, da naj se

ustavi izdajanje delavskega lista »Delavsko-kmečki list«, ki ga takrat slučajno ni imela v rokah Gustinčič—Žorgatova družba. Vsi ti znaki kažejo, da naj bode delavstvo oprezno pred temi taktičarji in osrečevalci delavskega razreda. Namen je prozoren: Delavstvo zradikalizirati (kakor pravijo v svojem jeziku), zrevolucionirati in s tem pokazati vladi: Vidiš vlada, vsi meščani in delavci so proti tebi — boj se! Revolucija je na pohodu, zato je edina rešitev, da odstopiš, nas stare spasitelje, Samostojne demokrate pa poklicati v vlado, da rešimo državo iz rok boljševikov. Takrat pa bi se zopet ponovila Zaloška cesta v novi izdaji iz 1920. leta. To, sodrug!, je namen enih in drugih. Da doseže kapitalistična stranka svoj namen, se posluži vseh že znanih trikov, podkupi, ako je to

potreba, tudi prodane duše v delavskem pokretu. Ko pa enkrat zasede državna korita, tedaj zavije vratove zaveznikom (ne prodanim dušam), ampak nedolžnim delavcem, ker so bili toliko pošteni in obenem naivni, da so nase dali plačanim dušam.

Sodrug! Ogibljimo se agent-provokaterjev, ako jih ne poznaš do brega in ne veš, s kom se druži, kaj v svojem prostem času dela, ako ne more povedati, od koža je zaslužil denar, da sijajno živi, vam svetujemo, da jim pokažete hrbet, v drugem slučaju boste nesrečni in ne boste delavskemu razredu in ne sebi nič koristili. Hočemo imeti čiste račune, nočemo biti vedno nedolžno jagnje pod mesarjevo sekiro. Kdor hoče, nas lahko razume. Naloga delavstva pa je, da ne rešuje nobene meščanske stranke. Pika.

Občinske volitve in stanovanjska zaščita

sta tesno združena pojma, ki danes najbolj zanimata vse odvisne sloje. Ravno kar poročajo hrvaški listi, da je bilo zadnje dni, v pričakovanju odprave stanovanjske zaščite s 1. novembrom, v Zagrebu odpovedano stanovanje 620 strankam, še več odpovedi se pa pričakuje. Zopet drugim je bila najemnina zvišana od 100 do 400 odstotkov. Ali veste, kaj se to pravi? Da bodo letos ljudje, ki bodo vrženi na cesto in ki ne bodo zmogli tako visokih najemnin, v najhujši zimi taboriti na prostem, kakor se že zdaj vidi v Ljubljani pri šentpeterski vojašnici in na Žabjaku, a v Mariboru pod državnim mostom. V interesu vseh slojev je torej, da da svoje zaupanje v predstoječih občinskih volitvah stranki, ki ima stanovanjsko zaščito med prvimi točkami svojega programa. Spomnite se ljubljanski volilci, na ono kratko dobo županovanja s dr. Periča, koliko dobrih socialnih naprav se je takrat pokrenilo, kako so se takrat začele zidati mestne stanovanjske hiše in koliko se je napravilo prepotrebni in lepih načrtov za nadaljne delo, ki bi bili sedaj že večinoma uresničeni, če bi meščanske stranke v svoji zavisti in reakcionarnosti ne preprečile tega plodnosnega delovanja z raz-

pustom agilnega občinskega sveta in s postavitvijo vladnega komisarja. In ravno iste stranke, ki so takrat preprečile delo za dobrobit občanov, se sedaj hlinijo okrog volilcev in prosijo za zaupanje. Ne sme se jim posrečiti. Proti komisarjem načelno niso protestirale, protestirale so samo proti strankini pripadnosti teh komisarjev; če je bil komisar klerikalce, so vpili demokrati, če je bil demokrat, so protestirali klerikalci, ker bi ga bili radi oni imeli. Mi pa ne maramo komisarjev, najmanj socialističnih, temveč z ljudsko voljo izvoljenega župana. Koliko je vredno socialno udejstvovanje meščanskih strank, o tem se je lahko že vsak na svoji koži prepričal, najmanj pa jim je na mari stanovanjska zaščita in klerikalni minister za socialno politiko, dr. Gosar je sam rekel: »Stanovanjska zaščita je še zasilna naprava iz svetovne vojne, ki se mora enkrat odpraviti. Tudi hišni posestniki morajo dobiti svoje pravice.« Se strinjamo, toda najprej preskrbite dovolj stanovanj, potem šele odpravljajte stanovanjsko zaščito. To pa je naloga v prvi vrsti občine in države. Zato ljubljanci, glasujte 2. oktobra vsi za stanovanjsko zaščito, 2. skrinjico!

M.

Ljubljanski volilci

se zopet pripravljamo na volitve, to pot za občino mesta Ljubljane. Da pa se ne bodo delavci po volitvah izgovarjali, da ni bilo nobenega, ki bi se upal povedati javno še pred volitvam, kaj naj vsak delavec, vpokojenec, obrtnik in uradnik razmišlja, predno gre na volišče, iznašam tu nekaj svojih misli. Pri volitvah v parlament smo se v Ljubljani med seboj prepirali, kaj naj volimo, klerikalce ali demokrate, rekoč — klerikalci so boljši od demokratov, niso tako nasilni, gre do rokavicami okrog naših žepov. Drugi zopet — volimo rajše demokrate — eni in drugi niso pravzaprav nič vredni za delavce, obljubijo in se hvalijo kaj vse so naredili, res pa je, da niso ne eni ne drugi nič pomagali nam, da so nas izednačili z macedonskimi berači, to se pravi skratka: — ne izplača se govoriti, nimamo ne od enih, ne od drugih nič ko same obljube — ali napredni mo-

ramo biti vkljub temu, klerikalcev pa ne bomo vtilili itd. Take in enake razgovore slišimo med delavstvom. Za rotovž ali za ljubljanski magistrat gre pri teh volitvah, kdo bode vladal. Pred petimi leti je na tem magistratu imelo precejšno besedo delavstvo, ker se je združilo proti demokratskim, orjunaškim nasilnikom. Tokrat so namreč še hodili streljat z revolverji v delavski dom, stiskali s kleščami prste, vlomili na dom in razbijali pohištvo. Bil je takrat tudi večinski količnik, kdor je imel največ glasov, je dobil takoj polovico in še enega odbornika več, pa še toliko odbornikov, kar je po proporciju pripadalo na dotično stranko. To je tedaj prisililo ljubljansko delavstvo, da je nastopilo skupno ter zlomilo na eni strani demokratski teror, na drugi pa krivični volilni red. Pri teh volitvah pride tedaj vsak glas v poštev, tudi pri delavcih, radi tega so važne občinske volitve v Ljubljani.

Rekli smo, da smo delavci pred petimi leti imeli precejšno besedo na ljubljanskem rotovžu, tudi se je imelo dobro voljo ublažiti draginjo, poskusilo se je zidati stanovanje delavcem in nameščencem se je zboljšal njihov gnotni položaj — ja celo kosali smo se, kdo bode več nudil v bodoči službeni pragmatiki magistratnim nameščencem. Kaj so magistratni uradniki? Kdor te razmere pozna, bo zmenoj vred rekel: vse priznanje stranki, ki bi ta avgijev hlev očistila. Vsi meščanski eksponenti imajo tu zaposlene svoje sinove, kdor je brez tal, lahko na rotovžu postane strokovnjak, sinovi komisarjev, občinski svetniki, kandidati, vse, vse, dobi tukaj mesta in zaslužka, ne vpraša se po kvalifikaciji. Ako je komisar demokrat, moraš biti demokrat, ako je klerikalec, to je legitimacija, za drugo se ne vpraša. Kaj pravite, če so tudi razredno zavedni? O — tudi, tudi, če se z njimi osebno pogovarjaš, zabavljajo čez vse, se pridušajo in preklanjajo klerikalce in demokrate, ako pa možu nekoliko bolj natanko pogledaš v njegovo vest, pa se prepričaš, da ni samo njihov pristaš, temveč tudi odbornik. Tako obnašanje bi se reklo v dostojni družbi

hinavščina, na to pa se tukaj razumejo — ali bo kedaj boljše?

Vprašajte delavci, volilci, eksponente komisarjev pa naj si bodo klerikalno-radikalni ali demokrati, zakaj je pri nas v Ljubljani najdražje meso in se prodaja za 100 do 150 odstotkov nad nabavno ceno, vprašajte takrat, ko bodo hoteli imeti zopet od vas zaupanje, sedaj je priložnost, da vprašate, zakaj ta draginja mesa. Nadalje vprašajte, zakaj je v Ljubljani najdražje sadje; sadja je letos toliko, da se ž njega dela gnoj. V Zagrebu namreč stane 1 kg najboljšega grozdja 5—6 Din, breskve 2—3 Din, slive 2 Din itd., pri nas v beli Ljubljani pa grozdje 12—14 Din kg, breskve 8 Din, slive 6 Din itd. Nadalje vprašajte, zakaj se nažene vse one, ako hočejo s cenami konkurirati, odnosno pod to ceno prodajati. Vprašajte volilci, čemu vse to, čemu ta avtonomna ljubljanska draginja, poslušajte, kaj vam bodo na to odgovorili demokrati in kaj radikalno-klerikalci, kako si boste tolmačili odgovor, to pa ni več naša stvar, ampak vaša. Še eno vprašanje stavite ob tej priliki, da se ne pozabi, in sicer: Koliko bo stala naprava na Kongresnem trgu, ter koliko hiš bi se dalo zidati za to danes za one delavce, ki bodo tabarili po mesecu novembu za plotom s svojo družino. Ko boste vse to in še drugo zvedeli, tedaj se bode vam lahko odločiti, kam spadate. Ako smo pa postali neobčutljivi, tako da sprejmemo vse najslabše za dobro, tedaj pa nam srečnim Ljubljančanom ni treba volitev, mi smo tudi brez volitev najbolj srečni državni element, ter vas prosimo, pustite nas v senci dobrot ljubljanskega magistrata poginiti.

kuhinjo in potem gre kuharica v »luft«! Kaj mislite, s kašnim trudom in stroški se vse to pripravi in končno se mora proč vreči . . . Uboga kuharica se trudi, da bi napravila vse najboljše, da bi gospoda bila zadovoljna. Jaz imam izdatke, kuharica se trudi in zastoni! In končno so se železničarji dali od zgovornega župnika prepričati, da so v farovžih res velike kaprice in da bi bilo treba kutarske razvajence za kak mesec poslati k železničarjem na hrano. Na mesto treh riht bi bila več čina samo ena in ta še pičla. Bi videli, kako bi tak brat v Kristusu začel jermen stiskati. Nunc vam ne bi mogel pri drugi in tretji rihti štrajkati, ker bi bila prva zadnja!

»Crvena zastava« z dne 13. septembra piše o položaju po volitvah in pravi, da bo imel edini poslanec delavstva, s. Petejan, priliko, da v parlamentu demaskira vse meščanske stranke in da nastopi kot edini borec prave in nepopačene demokracije. O današnji vladi pa pravi, da njen položaj kljub večini 212 poslancev napram 103 ni baš rožast, ker bodo menda Pašičevci še dalje rogovilili, Davidovič s svojimi pristasi, ki imajo večino v klubu, pa se že izza volitev precej kuja. Mislimo pa, da jih bodo korita in dijete za nekaj časa že skup držale, vsaj dokler bodo državne blagajne še imele kaj več denarja.

Ljubljansko stanovanjsko obličajsko posojilo je razpisano. Mestni komisar ljubljanski je razpisal 30milijonsko obličajsko posojilo za gradbo stanovanj. Obličajice so po 200, 500, 1000, 5000, 10.000, in 50 tisoč dinarjev. Stanarina v mestnih hišah bo znašala letno za enosobna stanovanja 1800—3200 Din, za dvosobna 4000—6000 Din, za trisobna 6000—9000 Din. Prednost pri dodelitvi stanovanj bodo imeli oni, ki podpišejo posojilo. Zida že več hiš. Ob tej priliki ponovno poudarjamo, da so potrebna ob sedanjem pomanjkanju v prvi vrsti majhna stanovanja, da jih bo čim več in da najemnike ne bodo preveč obremenjeni. Jako važno se nam zdi, da ljubljansko prebivalstvo zlasti pri občinskih volitvah pokaže to svojo voljo s tem, da glasuje za socialistične kandidate. Volilci ne smejo pozabiti, da je ta stanovanjska akcija dejansko inicijativa socialistične organizacije.

Nova pridobitev na polju socialnega skrbstva. Središnji urad za zavarovanje delavcev otvori 29. septembra novo zdravilišče za bolne na pljučih na gradu Klenovniku v hrvatskem Zagorju. Je to poleg Brestovca pri Zagrebu, Paliča poleg Subotice, Kasindola poleg Sarajeva, Stražilova poleg Koviljačkih toplic in sanatorija Jadrana na otoku Rabu, že šesto zdravilišče, ki ga je pridobilo naše

Osvežiš s kopeljo telo si mlado, še bolje pa s »CLIO« šumečo limonado.

zavarovanje za bolne zavarovane delavce. Pred tremi leti je kupil Središnji urad stari grad Klenovnik grofov Draškovičev z obširnimi posestvom, ki pripada k njemu in ga je pod vodstvom strokovnjakov popolnoma preuredil in znatno razširil tako, da ima danes dovolj zdravih prostorov za 175 postelj, od katerih je namenjeno 105 moškim in 70 ženskim bolnikom. Opremljeno je po vseh predpisih moderne higijene in z vsemi higijensko-medicinskimi pripomočki za pobijanje in zdravljenje tuberkuloze, kakor röntgen, kvarčeve in solluksove obsevalnice, pripravo za pneumotoraks, inhalatorje, moderne hidroterapije z vodnimi, parnimi in zračnimi kopelmi itd. Poleg je krasen star park in velik borov gozd. Večina hrane se prideluje na lastnem posestvu z obširnimi njivami in travniki. So tu obširni vrtovi in sadoniki. Redi se 40 molznih krav, 400 svinj obilo perutnine in čebel. Ozdravljeni bolniki, za katere se izkaže njihov poklic škodljiv, bodo lahko na posestvu ostali v službi. Za strežbo bolnikov bodo skrbele usmiljene sestre. (!) Sprejemanje eskrbancev se prične s 1. oktobrom t. l. Sprejemali se bodo tudi zasebniki proti dnevni oskrbnini 100 Din. Vsekakor je to novo zdravilišče nad vse važna pridobitev za pobijanje tuberkuloze v naši državi, kjer umira letno nad 50.000 ljudi za jetiko. Želimo pa, da naši blagajniški zdravniki pravočasno skrbijo, da se ga morejo bolni člani poslužiti, ker sprejemali se bodo le taki jetičniki, ki še niso nevarni za okolico in pri katerih še bolezen ni preveč napredovala in je še upanje, da lahko ozdravijo. Kupnina in investicije znašajo okroglo 20 milijonov Din.

Sodrug Avgust Forel, znani seksualpsiholog v Zürichu je praznoval pred kratkim 80letnico svojega rojstva. Vsak izobražen človek ga pozna po njegovi knjigi: »Die sexuelle Frage«, ki je razširjena po vsem svetu. Mnoge znanstvene korporacije so mu, vočigled njegovega neutrudljivega raziskovanja na polju seksualne psihologije in etimologije, s katerim je dal svetu neprecenljivih koristi, čestitale k njegovemu redkemu jubileju. A ostala evropska javnost zlasti politična, ki je s svojimi odlikovanji tako radodarna, kadar gre za kaka fašistična junaštva, je prešla molče preko njegovega jubileja. Najbrž zato, ker je po svojih raziskavanjih kot veliki mislec prišel do pre-

Dnevne novice.

Skrivnosti farovžev. Pri neki fari v bližini Maribora se je vršil pogreb enega nesrečnika. Po pogrebu se je del pogrebecev znašel v bližnji gostilni, kot je to stara navada, da se žalost za pokojnim s sladkim vincom prežene. Po svojih opravkih je prišel tudi g. župnik ter se pridružil gostom. Ravzila se je mahoma živahna debata o politiki in gospodarstvu. Pogrebeci, večinoma železničarji, so se tožili o slabih časih, o redukcijah in o majhnih plačah. Toda g. župnik je še bolj tarnalet kritiziral draginjo in pičle dohodke. Skratka: železničarji so trdili, da gre g. župniku vendar boljše kot njim, nasprotno: g. župnik je povdarjal, da ne more nobenemu biti slabše kot njemu. Čoda popustiti niso hoteli niti železničarji, niti župnik. Železničarji: Ampak g. župnik; Vi imate res majhno plačo, toda imate glavne dohodke pod najrazličnejšimi

naslovi in vsi ti različni dohodki vendar tvorijo skupno lepo vsoto. Nasprotno: Vi nimate za nikogar drugega skrbeti, kakor samo za sebe! Da, preljubi moji, pravi župnik, ali vi ne veste, kakšne izdatke imam jaz. Ako bi bil jaz sam, tedaj bi že bilo, toda jaz imam vedne in večne obiske. Sedaj pride eden brat, potem spet drugi (duhovni bratje) in tedaj se pravi, da mora biti miza polno obložena in to gre iz mojega žepa. Pa to še ni tako hudo, ampak ko pride misijon, takrat pa je treba po več gospodov po cel teden hraniti. In kako hraniti? Po tri rihte morajo biti pri vsakem obedu najmanj. Pri tem pa se ne redko zgodi, da začne eden ali drugi brat pri jedi štrajkati, pa vam ene ali druge jedi niti ne pokusi. Pa ga vprašam: no, brat, zakaj pa ne ješ, ali si morda bolan? Pa mi odvrne: ne, ampak te jedi ne maram! In cela rihta se mora nesti nazaj v

Pavel Dorohov:

Na pohodu.

(Odlomek iz romana »Golgota«.)

Ivan Bodrih je medpotoma ujel pet vojakov. — Bili so to mladi, brezbrki, in gledali so prestrašeno okrog sebe.

»Ste dezertirji?«

»Da.«

»Od kod prihajate?«

»Iz Ukrajne.«

»Zakaj ste bili tam tako dolgo?«

»Vojaki so se uprli.«

Bodrih jih je ostro pogledal in premišljal trenotek.

»Svetujem vam, fantje, da govorite odkrito. Mi smo revolucionarna armada, Vi ste zbežali od Kolčaka, torej spadate k nam.«

Fantje so prekrizali.

»Pri Bogu, sodrug, resnico govorimo. Vojaki se nečejo biti. Nепrestano zborujejo.«

»Zakaj ste potem zbežali? Ako se vaši kolegi nečejo biti, se vam ni ničesar bati?«

»Naš poveljnik hoče pozvati Čeha in nas vse postreljati. Zbali smo se in zbežali.«

Bodrih premišljuje.

»Dobro, grem sam tja, da vidim, če govorite resnico.«

Vojaki so ga skušali zadržati.

»To te stane glavo. Ustrelj te!«

Tudi Ivanovi spremeljevalci mu odgovarjajo.

»Vendar ne boš hodil?«

»Grem. Videti hočem, kako je tam.«

Ivan Bodrih je naletel v bližini vasi na dve straži.

»Kaj še godi tu, bratje? Se vojujete?«

Eden od vojakov mu namigne:

»Pojdi mi imamo druge skrbi.«

Bodrih gre mimo njih. Na cesti se gnetejo ljudje kakor na praznik.

»Kaj se godi pri vas? Praznujete?«

Kmet obstane in pogleda Ivana od glave do pet.

»Ti, zdi se mi, nisi od tod. Stvar je ta, dragi prijatelj, da so se vojaki spuntali. Nočejo se več vojevati. Nепrestano zborujejo.«

Kmet pokaže na cesto.

Na trgu pred cerkvijo je ves polk okrog govornika, katerega besede poslušajo vneto.

Ta govornik ni bil velike postave. Imel je širok, energičen obraz. V levici je držal puško, z desnico je delal kratke, energične geste, kakor da je odrezaval besede.

Bodrih se je bližal vedno bolj govorniku. Vedno silneje mu je utripalo srce.

Vzdignil je svojo močno roko k govorniku:

»Sodrug, dovoli mi par besed!«

Govornik je pogledal velikega, črnobradatega kmeta začudeno.

»Govori, dolgobradec, govori!«

Vojaki kriče:

»Naj govori stric!«

Bodrih skoči na mizo in razprostre roke.

»Ali ste videli te roke, bratje — to so žuljave delavske roke. Kmet sem in vse svoje življenje

sem se mučil z zemljo. In ako se dela, postanejo roke žuljave. Bratje, pokažite mi svoje roke.«

Gozd žuljavih rok se vzdigne nad smejoče se obraze.

»Poglej, stric, poglej jih!«

Bodrih se nasmeje široko.

»Vidim, vidim. Tudi vaše roke so vrtale po zemlji. Torej ste tudi kmetje. Torej smo bratje! Vi ste kmetje in mi smo kmetje — mi smo otroci ene matere, matere zemlje.«

»Tako je!«

S široko gesto zamahne Ivan z roko nad polkom. Njegov glas je bil zvoneč. Srd je donel iz njegovih besed . . .

. . . Ko je Bodrih vkorakal s svojima polkoma v Smolenko, je bilo vse končano. Maksimovi jezdec so dirjali čez polja in okrog vasi, lovili bežeče Čeha in zbirali orožje.

Bodrih je poslal štabu poročilo o pridružitvi polka regularnih trup k vstašem.

Maksimov oddelek je medtem zaprl Poljakom pot v vasi Znamenskoje, petnajst vrst od Mariinskoje. Poljaki so odskočili nazaj in zadeli na Kiseljeva, ki je zapovedoval spuntanemu polku. Poljaki so se vrgli na levo. Tam jih je sprejel Bodrih s svojimi strojnimi. Desno jih je čakal Jakob Lisikin in Molodih.

Zaman so Poljaki poskušali pretrgati železni obroč. Zgubili so polovico svojih ljudi in so se morali proti večeru predati.

pričanja, da je rešitev človeštva edino v socializmu in se ni sramoval to svoje prepričanje javno priznati.

Prošli teden je dospelo v Pariz 30.000 ameriških legijonarjev, ki so se udeležili svetovne vojne na francoskih tleh, da demonstrirajo krvno prijateljstvo do Francozov. S svojimi operetnimi uniformami so pa izzvali več smeha kakor pa navdušenja. Delavstvo je sklenilo, da se njihovih svečanosti ne udeleži v protest brutalne usmrtitve Sacca in Vanzettija v isti Ameriki, katere zastopniki so prišli prireditelj svoje parade v Francijo in širit vojno navdušenje. Ko so imeli slavnostno zborovanje v »Tro-caderu« ob prisotnosti vseh ministrov in generalov, je bilo poslojje zastraženo po policiji, da bi se kak nepovabljenec ne vtihotapil. Kljub temu se je predsedniku komiteja za zaščito Sacca in Vanzettija posrečilo preoblečenemu v legijonarsko uniformo, vtihotapiti se v dvorano, kjer je glasno zaklical proti amerikancem: »Slava Saccu in Vanzettiju, doli z ameriško reakcijo!« Seve so ga takoj pograbili in zaprli in sedaj ga bodo sodili radi — poveljčavanja umora. — Njega, ki je proti umoru nedolžnih žrtev protestiral! — Pariško delavstvo je napravilo proti legijonarski paradi protidemonstracijo v predmestju Clichy, kjer se je v ogromni množini zbralo k slavnostni otvoritvi novega trga, ki ga je imenovalo Sacco-Vanzettijev trg. Na več krajih je prišlo tudi do spopadov med delavstvom in legijonarji.

Splošna delavska zveza v Parizu je izdala te dni proglaš za odpravo smrtni kazni in izjavila, da bo to vprašanje prinesla pred amsterdamsko strokovno internacionalo.

Velik mezdni boj nemških železničarjev. Iz Berlina se javlja, da je vodstvo nemških železničarskih organizacij izdalo poziv na vse delavstvo železnic in na nastavljenice, da z vso energijo začno boj za izboljšanje mezd.

Občinske volitve se bodo vršile na Češkem. Torej se mora v teku 3 tednov vse pripraviti in ves boj izvršiti. Pri nas pa hodimo polževo pot, najmanj 3 mesecev, predno se razpišejo.

Propadla kultura današnje meščanske družbe se vidi tudi v tem, da se bokšarji v Ameriki plačujejo po 1 milijon ali vsaj pol milijona dolarjev samo za en nastop. In ta nizkoten, surov boj gleda nad 150.000 ljudi ter pozabi pri tem, da milijoni ljudi trpi in umira od gladi, da se ubijajo radi brezposlice, da propadajo vsled zapuščeniosti. Pretirana manija za šport je odsodba današnje kulture in družbe sploh.

Izseljeniški komisariat v Zagrebu javlja, da je v San Francisco umrl neki Božo Rucovi ali Božo (Rade) Koračić ali Kovačić. Pokojnik je zapustil nekaj imovine, za katero se iščejo dediči. Kdor bi o njem in dedičem kaj vedel, naj to javi Izseljenškemu komisarijatu v Zagrebu, Kamenita ulica 5.

Izstop iz cerkve v masah. V protest proti delavstvu sovražni politiki avstrijskega kanclerja, prelata dr. Seipla, zlasti po dogodkih 15. julija, ko je njegova vlada brez potrebe dala preletiti toliko delavske krvi, kakor svoj čas pri nas na Zaloški cesti, je začelo prebivalstvo v velikih množinah izstopati iz katoliške cerkve. Lani v avgustu jih je izstopilo 1407, letos pa 8330 oseb. V septembru lanskega leta 1494, letos po od 1. do 20. septembra 5253 odraslih s 600 otroci. Na samem Dunaju je zdaj že blizu 50.000 brezkonfesionalcev, ki ne marajo biti v nobeni veri vpisani. Tudi promet v velikem krematoriju je z vsakim dnem večji, tako da bodo morali še enega zgraditi. Avstrijsko ustavno sodišče je pred kratkim izreklo načelno razsodbo na številne tozadevne pritožbe, da se otrok brez konfesionalnih starišev ne more in ne sme siliti v šoli k verouku, ali kakim cerkvenim prireditvam, če so se rodili v brezkonfesionalnem zakonu, ali če takrat, ko so stariši izstopili iz cerkve, še niso imeli 7 let starosti.

Na sramotni odel so nas postavili ljubljanski razkolniki iz leve in desne

Ljubljanski delavci! Stanovanjski najemniki!

Potem, ko je vlada nasilno razgnala ljubljanski občinski svet pod županovanjem pokojnega s. Periča, so sicer demokrati in klerikalni komisarji skrbeli za to, da je bila lepo razsvetljena Aleksandrova cesta na čast presitj burzuaziji, delavske družine pa so pustili vedriti v dežju in blatu za šentpeterskim farovžem, kakor vam kaže ta slika.

vsled letaka, ki so ga izdali koroški sodruzi dan pred volitvami proti Möderndorferjevi razkolniško-klerikalni listi. Priznavamo, da ni bil letak baš posrečen in da je gotovo v protislovju z načeli Socialistične stranke, ki je še vsikdar branila prave komuniste. Vendar pa oprostite: Na dan volitev se vrši boj z gumijastimi kroglicami, dan pred volitvami se pa zbija klin s klinom. Letak je pa tudi sicer izraz duše koroškega delavca, in je kavalirski napram vsem očitkom in lažem, ki so jih ti ljudje trosili na vseh svojih špetirklubih proti združenim soc. delavcem. Vendar so pa sedaj volitve za nami, in človek bi mislil, da so se razkolniki iz njih kaj naučili in da mislijo vsaj sedaj na zedinjenje! Pa nič! Vedo, da so pomagali klerikalcem do dveh poslancev več in še vedno so jim ti bližji in ljubši, nego naši pošteni socialistični delavci.

Okrajna zadružna konferenca v Ljubljani. V nedeljo 2. oktobra se vrši v Ljubljani v Narodni kavarni (zadnja soba) konferenca zadružnic funkcionarjev, uradnikov in sodelavcev. Začetek ob 9. uri zjutraj. Dnevni red: 1. Stanje naših zadrug v Ljubljani in okolici. 2. Ustanovitev Zadružne lige. 3. Zadružna banka v Ljubljani. 4. Raznoterosti.

Občni zbor »Delavsko kmečke prosvetne in podporne Jednote« v Ljubljani se vrši v soboto, dne 1. oktobra zvečer, v Narodni kavarni (zadnja soba). Pričetek točno ob 8. (20.) uri. Dnevni red: 1. Poročilo o delu od 1. julija 1926 do 30. junija 1927. 2. Volitev odbora. 3. Volitev preglednikov. 4. Proračun za leto 1927-28. 5. Program za dela za tekoče poslovno leto. — Odbor.

Za bojevni sklad proti klerikalizmu je daroval s. Ribič, št. Jur ob juž. železnici, Din 9.50. Iskrena hvala!

Za tiskovni sklad je daroval S. Savelj iz Trbovelj Din 5. Iskrena hvala!

Iz stranke.

Organizacijam in delavstvu v vednost. Pri zadnjih volitvah je bil izvoljen v narodno skupščino s. Josip Petejan v Mariboru. V olajšanje njegovega delovanja v narodni skupščini prosimo, da organizacije in vsi oni, ki imajo važne zadeve sporočiti s. Petejanu kot poslancu, naslavljajo nanj potom oblastnih tajništva SSJ v Ljubljani (Poljanska cesta 12), v Mariboru (Ruška cesta 6). V Ljubljani sprejema tozadevne dopise tudi Akcijski odbor SSJ in Zedinjenja v Ljubljani, Poljanska cesta 12. Naše organizacije so dolžne izvoljenega poslanca moralno podpreti pri težkem odgovornem delovanju, kar mislimo, da bomo najbolje storili, če na ta način organiziramo zvezo med njim in volilci.

Iz delavskega sveta.

Križev pot premoogarjev.

Stavka premoogarjev v ameriških revirjih mehkega premoega traja peti mesec. Vsa dosedanja pogajanja, kolikor jih je bilo, med kompanijami in zastopniki rudarjev so se končala neuspešno, ker kompanije vztrajajo pri zahtevi za znižanje plač.

Ponekod, n. pr. v raznih krajih v Pennsylvaniji in poslednje čase tudi v Ohiju, so kompanije obnovile obrat s stavkokazi. V par krajih v vzhodnem Ohiju je prišlo do nemirov — kompanije pa so naglo vprašale za »protekcijo«, ki jim je bila takoj obljubljena. Ko bi šle oblasti delavcem vsaj malo toliko na roko, kakor gredo kompanijam, pa bi bila stavka premoogarjev prvi mesec končana. Tako pa so šanse za podjetnike veliko ugodnejše kakor za rudarje. Premogariji v unijskih okrožjih so imeli nestalno delo že več let, in ni bilo priložnosti, da bi si kaj prihranili. V mnogih krajih so odvisni od kompanij za stanovanja, elektriko itd. Šerifi, župani in podobni uradniki so navadno kompanijski ljudje, posebno v tistih krajih, v katerih unija ni bila nikoli priznana.

Bodočnost je za premoogarje temna, ne samo vsled bojev, ki jih imajo s kompanijami, ampak tudi vsled anarhičnih razmer, v kakršnih je premogokopna industrija v tej deželi.

Če bi bilo delavstvo politično organizirano in bi imelo v legislaturah in v kongresu močne klube poslancev svoje stranke, bi moglo marsikaj doseči. Vse, kar more sedaj, je stavkati in pa apelirati na prijatelje, ki večinoma odgovarjajo, da sedaj še ne morejo pomagati, da se javno mnenje ne zanima, itd.

Delavci, kadar so v boju za izboljšanje življenskega stanja, so prepuščeni samemu sebi, in drugače tudi biti ne more. Delavci imajo moč, oni delajo, od njih je odvisen vsak obrat. Če bi bili organizirani in solidarni ter izobraženi kakor niso, bi ne bilo treba stavk. Dalj bi si sami, kar je njihovega.

Maribor.

V petek, dne 30. tm. ob pol 7. uri zvečer se vrši na vrtu »Ljudskega doma« velik shod tukajšnje krajevne organizacije SSJ na katerem bo poročal s. Topalović in njegova žena s. Milica Topalović pa bo govorila o gibanju socialističnih žen in deklet. Sodružice in sodruzi udeležite se shoda polnoštevilno.

Občinske volitve v Mariboru se bodo vršile, kakor milostno poročal politični zaupnik »Slovenca«, 20. novembra ali pa še pozneje. Doba tega občinskega sveta je potekla baš

te dni, vladajoča stranka na magistratu, to so klerikalci, ki vedo, da jim bo kmalu odklenalo, pa sedaj po svoje razlagajo zakon in pravijo, da je samo od njih dobre volje odvisno, kdaj odstopijo. Nam pa gre za to, da se dela strogo po zakonu in po pojmih prave demokracije, kajti po današnjem položaju druge stranke sploh nimajo več pravice, da bi predstavljale večino občine.

Mariborska humanistična gimnazija se bo letos obdržala najbrž na ta način v celoti, da bo moral oblastni odbor preskrbeti sredstva za 5. razred, ki ga je hotela državna uprava že 1. okt. razpustiti, ne da bi vprašala, kje in kako bodo učenci nadaljevali ta razred gimnazije, ki so povetličini iz Maribora ali bližnje okolice. Za drugo leto se bo moralo pri vprašanju budžeta urediti tudi to vprašanje, da se ne bodo več dali tudi klerikalci od — vlade speljati na led. Oblastni odbor je dal glede vzdrževanja 5. razreda že obvezno zatrdilo.

Poučna ekskurzija živinorejcev v Avstrijo. V sredo, dne 28. septembra zjutraj, odpotujejo udeleženci poučne ekskurzije živinorejcev, katero priredita skupaj oblastni odbor mariborske oblasti in mariborski okrajni zastop v Avstrijo. Ekskurzijo vodijo strokovnjaki od kmetijskega oddelka velikega župana. Povratek se vrši v nedeljo, dne 2. oktobra preko Dravograda. Prijavilo se je okoli 50 oseb. **Vsi sprejeti udeleženci se morajo zbrati pred glavnim kolodvorom v Mariboru v sredo ob pol šestih zjutraj,** kjer prejmejo ustmeno vsa nadaljnja navodila.

Neznosne razmere v tovarni Löbl v Mariboru. V novi tovarni za izdelavo sukna, ki jo je češkoslovaški podjetnik Löbl ustanovil, vladajo prav čudne razmere. Zelo slabe plače, nehonorirano nadurno delo je že dovolj znano. Razentega pa se zlasti tam zaposlene delavke, dasi je delo zelo nezdravo, za sramotno nizke mezde izrabljajo. Odpovednih rokov ne poznajo. Opozarjamo inšpekcijo dela, da naj ne misli, da je ona od države postavljena zato, da štiti podjetnike, nego naj raje premisli, da je na svojem mestu zlasti radi delavstva. Skrbi naj torej, da se bodo te razmere, kakor sedaj tam vladajo — in to inšpekcija menda dobro ve — kmalu zboljšale, sicer bomo z močnejšo lučjo posvetili. Delavce in delavke pa pozivamo, naj se organizirajo, da se bodo lažje borili zoper socialne krivice, ki jim pijejo kri in marijo dušo. Vsevidec.

Na Koroščevi cesti so vodovod in plinsko napeljavno, oboje porušeno vsled zasutih kanalov, tekom noči od sobote na nedeljo spet uredili. Vsa hvala gre marljivemu vodstvu vodovodnega mojstra. Toda električ-

Ali si že poravnal naročnino, če ne, stori takoj!

na razsvetljava na tej cesti je nad vse pomanjkljiva. Par dni spet ne gori na dveh križiščih. Kje tiči napaka, naj razišče električno podjetje.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico ob 20. uri javen shod pri Götzu (v sklicuje v petek, dne 30. septembra lopi). Bliza se usodni 1. november in vlada se pripravljajo, da ukine še one male ugodnosti, ki jih nudi stanovanjski zakon socialno slabim. Zato je potrebno, da povzdignemo najemniki svoj glas, da nas čujejo merodajni gospodarje. Tem potom vabi društvo tudi vse strokovne organizacije, da se udeležijo javnega zborovanja po svojih zastopnikih.

Pevski odsek »Svoboda« priredi v soboto, dne 1. oktobra 1927 v Ljudskem domu vinski trgatav iz izbranim sporedom. Vstopnina 5 Din. Začetek ob 8. uri zvečer. Vabimo vse naše znanke in prijatelje petja, da se naše prireditve v čim večjem številu udeležijo. Bratska društva naprošamo, da opuste na ta dan enake prireditve.

I. delavsko kolesarsko društvo za Slovenijo v Mariboru. Kakor vsako leto, se bo začel s 16. oktobrom v Gambrovi dvorani plesni tečaj za odraslo mladino vseh spolov. Poku se bo vršil vsak četrtek in vsako nedeljo od 8. do 10. ure zvečer. Interesenti naj se prijavijo pri članih kolesarskega društva ali pa pri vsakem tečajnem večeru.

Plesna sekcija.

Pobrežje.

Tukajšnja krajevna organiz. SSJ sklicuje za četrtek, dne 29. tm. ob pol 8. uri zvečer v gostilni Papež svoj izredni občni zbor. Udeležba vsakega člana dolžnost!

Celje.

Občinska seja. V petek 23. tm. se je vršila plenarna seja občinskega sveta. Na dnevnem redu te seje je bila med drugim tudi volitev upravnega odbora Mestne hranilnice, ki pa je bila stavljena z dnevnega reda, ker je tako minister trgovine, dr. Spaho, brzojavno odredil. Prišla so na to na vrsto poročila raznih odsekov, predvsem finančno-gospodarskega odse-

ka, katerega referent je predlagal, da se računski zaključki za l. 1924, 1925 in 1926 ne odobrijo in naj se pri oblastnem odboru zaprosi za strokovnjaka, ki naj izvrši revizijo. O tem se je vršila dolga in zanimiva debata v katero je posegel tudi občinski odbornik s. Komavli, ki je konstatiral nezrelost bivših proračunov, za kar nosi odgovornost sedanja večina, ki je bila nekdanj opozicija in današnja opozicija, ki je v prejšnjem mestnem svetu bila večina. Sodrug Komavli je na podlagi od referenta navedenih števil dokazal, da je prekoračenje proračunskih postavk neizogibno. Revizijo, kakor jo predlaga večina se smatra za potrebno, vsled česar se v imenu socialističnega kluba pridružuje predlogu Dr. Hrašovca, ki zahteva, da se računski zaključki vrnejo finančno-gospodarskemu odseku, ki naj jih ponovno pregleda. Večina pa je sprejela nekoliko omiljeni predlog dr. Ogrizeka, ki pooblašča župana, da določi revizijo po svoji prevdarnosti. Pri referatu socialno-političnega odseka je socialistični klub predlagal resolucijo proti ukinitvi stanovanjske zaščite. Z glasovi klerikalno-radikalne-nemške večine je bila resolucija poslana v odsek, češ, da se naj skuša v tem vprašanju najti — kompromisno formulo. Pri slučajnostih je socialistični klub predlagal protestno resolucijo proti demontiranju gimnazij, ki naj se jo brzojavno sporoči centralni vladi. Ta resolucija je bila soglasno sprejeta. Tekom te občinske seje smo ponovno imeli priliko ugotoviti sledeče: Meščanske stranke, ki so za volitve postavile na listo tudi zastopnike delavcev, uradnikov, obrtnikov in invalidov, da dobio več glasov, so te ljudske »zastopnike« prisilile, da so glasovali proti resoluciji našega kluba, ki zahteva podaljšanje stanovanjske zaščite! Najemniki pa, ki pripadajo gorinavednim poklicem, naj vodijo čez tako »zastopstvo« račune . . .!

Senovo—Rajhenburg.

Kakor povsod tako tudi pri nas na Senovem vstaja proletarijat. Število 97 nam je v ponos, kajti to so prve volitve, ko se je delavec in kmet tako častno odrezal, kljub vsej demagogiji klerikalnih in nacionalnih podrepnikov! Sodruzi, to pa še ni vse, pobrigati se tudi moramo za bo-

doče občinsko gospodarstvo, da bomo tudi mi zastopani v občini, ker je največ našega denarja v občinski blagajni. Le malo se spomnimo, kako so gospodarili in gospodarijo bivši klerikalni tigri. Če je prišel delavec po ubožni list, ga ni dobil — milijonarjev sin ga je dobil. To je ljubezen in pravica buržuazije, ki vedno pri vsakih volitvah kuglice fehta. Zato sodruzi, na plan, ne pozabite, da mi ustvarjamo, ne mislite, da smo mi manj vredni, nasprotno več proletarske zavesti. Da se pa poglobimo in izobrazimo, vsi v naše organizacije, to so: politične, strokovne, kulturne in gospodarske, vse te imamo, zato ven is vseh žoltih, kajti te so bič, ki nas tepe. Čim več nas bo, čim bolj bomo socialistično vzgojeni, tem lažje bomo odbijali vse napade kapitalizma. Osvoboditev proletariata je delo proletariata samega. (Karl Marks.)

Dobrunje.

Volitev župana in svetovalcev v občini Dobrunje se je vršila dne 20. septembra 1927 takole: Prvi je bil izvoljen župan, ki je zvest pristaš SLS, mož korenjak in tudi junak. Volili smo z listi in sicer tajno, kakor so oni rekli. Vprašam vas sodruzi, kaj se to pravi, tajno voliti? Jaz mislim, da je tajnost to, da ne ve drugi kot tisti, ki voli sam. Ampak pri nas pa je drugače. Vrata odborniške sobe so bila na stečaj odprta, med vrati je stal občinski tajnik, ki je zvest agitator SLS; za njim pa je stal občinski sluga, ki je po milosti božji tudi v njih taboru. In še nekaj listkov izda najstarejši član odbora vsem. Presenečen sem bil, ko vidim, da imajo ti ljudje že druge listke, ki so na njih pisani kandidati s pisalnim strojem in pa s črnim. Vprašam te gospode, kakšna je ta tajnost in kateri zakon to dovoljuje. Ali je to ljudska volja, ko pravijo, da po nji delajo. Proč z reakcijo! Naj se izvaja proletarska demokracija. To naj bo v spomin gospodom od SLS. Marksistični klub občine Dobrunja.

Pragersko. — Spodnja Poljskava.

Volitve 11. tm. so tudi pri nas pokazale, da se delavstvo zopet vrača nazaj k stranki, ki je edina, ki zastopa interese vseh slojev, to je Socialistična stranka Jugoslavije. Nič ni pogamala, še tako agilna agitacija naših nasprotnikov, tudi tistih ne, ki so tako kričali koliko glasov bodo dobili; to so bili zlasti komunisti; zvezani z bernotovci. Omeniti moramo tudi tukajšnjega moža, ki se šteje za nekakega voditelja tukajšnjih klerikalcev, ter ljudem pripoveduje, kako je agi-

len in zaveden. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da je posebno zadnje dneve pred volitvami delal s polno paro za prvo skrinjico. Na dan pred volitvami je kar pri belem dnevu trg raz sten naše plakate in to seveda med službo. Tudi na dan volitev je celi dan revež stal pred splotjem, kjer se je vršilo glasovanje in hvalil svojo vzvišeno stranko, nas pa grdil in uganjal pravo denuncijanstvo, kolikor mu je puščala njegova modrost. Toda vzlic temu so naši sodruzi-železničarji, sodruzi iz tovarne in drugi odšli v dopoldanskih urah na volišče in so oddali svoje glasove socialistični stranki. Rezultat je pokazal, da smo od zadnjih oblastnih volitev porasli pri nas za 100 procentov, to je da smo imeli sedaj 40 glasov, a zadnjič 21. To je razveseljivo dejstvo, katerega vsi tukajšnji zavedni sodruzi prav toplo pozdravljamo v nadi, da zopet postane Pragersko-Sp. Poljskava zavedna soc. trdnjava, kakor je bila svoječasno. Sodruzi naprej na delo za naš cilj!

Lescce

Podružnica »Svobode« v Lescch na Gorenjskem, priredi dne 2. okt. tl. ob 3. uri popoldan v prostorih pri Katrineku veselico, združeno s šalji vo pošto, plesom ter prsto zabavo. Vstopnina za osebo 5 Din. Za ples 10 Din. Svira prvovrstni zbor tamburškaškega odseka »Svobode« v Lescch. Ker je čisti dobiček namenjen za kritje stroškov v podružnici, vabimo vse sodruzi, sodruzi in druge prijatelje zabave, da se ti naše prireditve v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

Listnica uredništva. Ostale dopise objavimo prihodnjic. Vse dopisnike prosimo tudi topot, da opuste v svojih dopisih vse osebne napade.

Haleno pod Peco. Dopisniku iz Halene sporočamo, da bomo dopis, kolikor se da uporabiti, objavili v prihodnji številki. Prosimo pa vse dopisnike, kakor tudi njega, da naj bodo dopisi kratki in lahko čitljivi, ker ima sicer urednik preveč težav in posla, ako mora šele sam sestavljati.

ČITAJTE

novi izišlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Šrečke razredne loterije

2¹/₂% vojno-odškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25

Malinovec

zajamčeno pristen, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, prodaja po zmernih cenah v vsaki množini tvornica

„**ALKO**“

DRUŽBA Z O. Z.

Ljubljana, Kolizej

Ali ste že preizkusili „PROJA“ ječmenovo kavo?

Dobliva se jo povsod. Dobliva se jo povsod.